

*Андрощук К. М.,
аспірант кафедри педагогіки,
професійної освіти та управління освітніми закладами
Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*

АВТЕНТИЧНІ АНГЛОМОВНІ ДЖЕРЕЛА ТЕКСТОВОГО ФОРМАТУ: ВИДИ, ФУНКЦІЇ ТА ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню видів та функцій фахових англійськомовних джерел текстового формату. Автор розглядає різноманітні аспекти використання таких матеріалів у процесі вивчення англійської мови студентами технічних закладів вищої освіти та їх сприяння розвитку мовленнєвих та фахових навичок майбутніх фахівців технічної та інженерної галузей. Особлива увага звертається на практичні переваги використання автентичних текстів.

Автентичні матеріали – це матеріали, які були створені носіями мови для комунікативних потреб таких же носіїв мови, тобто вони априорі не були призначені для освітніх цілей. Однак вони становлять велику цінність для навчання, адже завдяки їм особи, які вивчають англійську мову, можуть познайомитися з оригінальними іншомовними зразками.

За способом сприймання такі матеріали поділяють на аудіальні, візуальні та друковані (такі, що мають вигляд тексту: надрукованого на папері чи електронного).

Автентичні матеріали текстового формату для майбутніх інженерів можуть містити наукові та науково-популярні статті, рекламні буклети чи брошури технічної продукції, спеціалізовані сайти та професійні форуми. Кожен з цих видів матеріалів має свої особливості і застосування.

Опрацювання наукових статей, що друкуються в спеціальних фахових журналах, створює передумови для збільшення словникового запасу студентів та дозволяє слідкувати за новим науковими дослідженнями у своїй галузі.

Науково-популярні статті надають студентам матеріал для доповідей, а завдяки спрощеному викладу, їх можна використовувати для матеріалів для обговорень чи дискусій.

Рекламні буклети та брошури знайомлять майбутніх фахівців із технічними приладами та інструментами, а читаючи рекламні тексти, студенти формують навички професійної презентації своєї роботи.

Спеціалізовані сайти надають доступ до технічних ресурсів, допомагають майбутнім інженерам слідкувати за новітніми технологіями, орієнтуватися в навігації англійськомовного сайту та знаходити потрібну інформацію.

Спілкуючись на англійськомовних спеціалізованих форумах, студенти розвивають вміння вправлятися в конкретних ситуаціях спілкування, підвищуючи свій рівень професійної іншомовної компетентності. Також активна участь у форумах дозволяє вивчати досвід інших фахівців, отримувати конкретні поради та вирішувати практичні завдання.

Автентичні матеріали текстового формату можуть бути важливим ресурсом для розвитку та навчання студентів технічних закладів вищої освіти.

Вони не лише надають студентам поглиблені знання в обраній галузі, але й формують вміння читання та розуміння фахових англійськомовних текстів зі своєї спеціальності, знаходити та аналізувати інформацію на іншомовних сайтах та вільно спілкуватися з носіями мови на професійних форумах, співпрацювати з колегами з різних країн та постійно підвищувати свій рівень кваліфікації.

Ключові слова: англійськомовні автентичні джерела, автентичні наукові статті, студенти технічних спеціальностей, фахові тексти, професійні іншомовна компетентність, професійне спілкування.

Постановка проблеми. У сучасному високотехнологічному світі, де обмін інформацією є однією з передумов прогресу, роль англійської мови як мови міжнародного спілкування для фахівців технічних галузей важко переоцінити. Знання англійської є не лише вимогою сучасного освітнього середовища, але й визначальною умовою професійного зростання майбутніх фахівців.

Окрім того, вивчення англійської мови для студентів технічних закладів вищої освіти – це необхідна передумова успішної професійної кар'єри. Адже володіння англійською мовою на високому рівні є важливою вимогою до претендентів на посаду як в українських, так і в міжнародних технологічних та інженерних компаніях.

Нещодавно було проведено дослідження, спрямоване на виявлення основних труднощів у перекладі англійськомовних фахових текстів. У 87,50 % досліджуваних проблема полягала у недостатньому словниковому запасі, 62,50 % опитуваних відчували труднощі у перекладі граматичних конструкцій [1].

Тому на шляху до опанування професійної іншомовної компетенції студентам варто покладатися не лише на стандартні навчальні підручники, але й активно використовувати фахові англійськомовні джерела текстового формату, які надають студентам можливість познайомитися із реальними комунікативними зразками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Автентичні англійськомовні матеріали уже багато років перебувають у фокусі уваги вітчизняних та зарубіжних учених. Проблема перекладу автентичних іншомовних текстів досліджували: О. Борисова, Н. Грицькова, Б. Колодій, Л. Коломієць, К. Кузьміна, Л. Куликова, Н. Монацирик, Н. Монацирик, Т. Тарасенко, А. Arono, J. Catford, A. Lefevere, N. Nadah, D. Panov, J. Swales, A. Syonia та ін. Специфіку перекладу англійської наукової і технічної літератури досліджували М. Вінниченко, В. Гаргаун, С. Дороніна, В. Карабан, Л. Клочко, Т. Кушнірова, О. Павлова, Н. Пустовойт.

Особливості використання автентичних матеріалів були зааналізовані у працях Н. Дмитренко, Г. Гудими, Д. Гулієвої, О. Коваленко, І. Коломійчук, І. Конопляник, К. Івлєвої, А. Нипадимки, Л. Рєнко, О. Рейди, Н. Сарновської та Ю. Слєдницької.

Однак, не зважаючи на значну кількість досліджень, види та функції автентичних англомовних матеріалів текстового формату були лише побіжно висвітлені, а питання освітнього їхнього потенціалу для студентів технічних спеціальностей узагалі залишилося поза увагою науковців. У цьому полягає актуальність нашої наукової розвідки.

Метою статті є з'ясування видів та визначення функцій фахових англомовних джерел текстового формату, спрямованих на задоволення потреб технічної сфери, а також дослідження способів, у який вказані джерела можуть стати ключовими інструментами для розвитку професійної іншомовної компетентності та фахових навичок студентів технічних та інженерних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Автентичними матеріалами називають матеріали, які створені носіями мови з метою передачі конкретної інформації чи вираження відповідних емоцій, тобто їхнє первісне призначення – реальні комунікативні цілі. Ці матеріали «мають природне лексичне наповнення й граматичні форми, характеризуються ситуативною адекватністю вживаних мовленнєвих засобів, показують випадки автентичного слововживання» [2, с. 135]. Вони відрізняються від матеріалів, які спеціально розроблені для навчання мови, оскільки автентичні матеріали не піддаються упередженому редагуванню чи спрощенню з метою навчання.

Д. Гулієва, К. Івлєва, О. Рейда виокремлюють такі їхні види:

- *Listening* (матеріали, які сприймаються на слух). Це різноманітні художні та документальні фільми, мультфільми, ток-шоу, інтерв'ю, радіопередачі, випуски новин, рекламні блоки, а також аудіозаписи пісень.

- *Visual* (образні матеріали). Це насамперед фотографії, постери, листівки, ілюстрації чи ілюстровані книги і твори мистецтва.

- *Printed* (матеріали текстового формату). Їхню основу складають книги, газети, журнали, сайти, блоги, а також різноманітні каталоги, рекламні листівки та брошури, меню, оголошення, плакати фільмів, етикетки товарів тощо [2, с. 136].

Предметом нашого дослідження є автентичні фахові матеріали текстового формату, оскільки вони сприяють розвитку та підвищенню кваліфікації майбутніх фахівців технічної та інженерної галузей, виконуючи такі функції:

- *розвиток навичок читання та розуміння.* Регулярне опрацювання автентичних текстів розвиває навички читання в професійному контексті, що є важливим для ефективної роботи майбутніх фахівців. Ці матеріали часто містять складні лексичні та синтаксичні конструкції, опрацювання яких сприяє розвитку навичок розуміння та обробки інформації;

- *ознайомлення з граматичними та термінологічними особливостями фахових текстів,* адже «оволодіння способами та навичками перекладу граматичних труднощів загальнонаукових і загально технічних текстів дає змогу адекватно перекладати й складні досить спільні для різних науково-технічних текстів граматичні явища у спеціальних текстах з їхньою особливою термінологією та частотністю [3, с. 12];

- *надання актуальної інформації.* Автентичні фахові матеріали слугують найбільш точним й актуальним джерелом

необхідної для професійної діяльності інформації. Вони містять важливі факти, нові дані, креслення та описи новітніх технологій, що дозволяє майбутнім фахівцям слідкувати за актуальними новинами у своїй галузі;

- *формування комунікативної професійної компетентності.* Автентичні тексти відображають реальність мовлення в професійному оточенні, демонструють різну структуру та стиль мовлення в різних комунікативних ситуаціях. Окрім того, вони ознайомлюють студентів зі специфічними формами професійної комунікації, такими як технічні звіти, електронна переписка, документація проєктів, допомагаючи студентам вдосконалити навички писемного мовлення.

- *підготовка до професійної діяльності.* Вивчення автентичних текстів допомагає студентам та фахівцям виробити навички, необхідні для успішної роботи у технічному середовищі: здатність швидко знаходити та засвоювати інформацію, вирішувати технічні проблеми та комунікувати з колегами та клієнтами.

Автентичні матеріали текстового формату поділяються на різні види за стилем викладу, структурою та цільовою аудиторією, а відповідно й мають різний освітній потенціал. Розглянемо найпоширеніші з них:

1. Наукові статті. Здебільшого, це публікації у фахових наукових журналах, що висвітлюють останні дослідження та технічні інновації.

Стилістична характеристика: фахові тексти, спрямовані на висококваліфіковану аудиторію. Використовуються технічні терміни та поняття, складні лексичні та синтаксичні конструкції.

Приклад застосування: Статті про нові технології у сфері інженерії, публікації в журналах “IEEE”, “Science Direct” “Biomedical Journal of Scientific & Technical Research”, “International Journal Of Scientific And Technical Research In Engineering”.

Опрацювання наукових статей дозволяє студентам отримувати глибокі знання в обраній технічній галузі, розширюючи їхнє розуміння сучасних технологій. Оскільки інформація в таких публікаціях є здебільшого теоретичною, то дані, описані в них, студенти можуть використати для написання курсових та магістерських робіт чи власних наукових публікацій.

2. Науково-популярні статті. Матеріали, які спрощено пояснюють складні інженерні концепції та дослідження для широкій аудиторії, дозволяючи студентам отримувати доступну інформацію у більш зрозумілій інтерпретації.

Стилістична характеристика: Менш формальний стиль, спрощена термінологія, зрозуміла аудиторії без глибоких технічних знань.

Приклад застосування: Статті в журналах типу “Popular Science”, “National Geographic”, “Cosmos Magazine”, “Discover Magazine”, “Popular Mechanics”, “Scientific American” тощо.

Оскільки тексти у таких виданнях є значно простішими для сприймання, то студенти можуть їх використовувати для підготовки доповідей, матеріалів для дискусій чи обговорень під час проведення «круглого столу».

3. Рекламні буклети чи брошури технічної продукції. Ці матеріали надають інформацію про конкретні інженерні інструменти чи технічні прилади, їх характеристики та умови експлуатації. Вони дозволяють студентам побачити практичне втілення теоретичних знань.

Стилістична характеристика: поєднання наукового та публіцистичного стилю, використання в одному тексті інструкцій та реклами; акцент на перевагах конкретної технічної продукції.

Приклад застосування: Буклети від компаній, що виробляють технічне обладнання, можуть слугувати як джерело інформації для молодих фахівців про нові технології та продукцію на ринку.

4. Спеціалізовані сайти: Веб-ресурси, присвячені конкретним галузям інженерії, де можна знайти актуальні новини, фахові статті, інтерв'ю з фахівцями та інші корисні матеріали.

Стилістична характеристика: Залежить від конкретної галузі, але часто технічна та професійна мова; використання діаграм, схем та технічних ілюстрацій.

Приклад застосування: Сайти виробників обладнання чи послуг для інженерії. Найпопулярніші з них: "IEEE Xplore Digital Library", "EngineerZone" "Site Reliability Engineering", "Site Engineering Inc", "Electronics & Technology News", "Engineering & Technology".

Сайти, які публікують новини та статті у сфері інженерії, допомагають студентам у пошуках корисної інформації про актуальні вакансії, ситуацію на ринку праці, а також оголошення про проведення різноманітних фахових конференцій, семінарів, конкурсів тощо.

5. Професійні форуми – це онлайн-спільноти, де інженери обговорюють та діляться своїм досвідом, вирішують технічні проблеми та висловлюють свої погляди на актуальні питання.

Стилістична характеристика: Невимушений розмовний стиль з часто з використанням сленгу, скорочень, неформальних виразів, але водночас із елементами наукового стилю (специфічна термінологія, опис технічних процесів, використання професійного жаргону).

Приклад застосування: Форуми "Stack Overflow", "Eng-Tips", "Technical Discussion", "Engineers Edge Forum", "VRForums", "Tech Support Forum", "FaaDoOEngineers.com Forum" для обговорення конкретних інженерних проблем та способів їх вирішення.

Форуми дозволяють молодим фахівцям обговорювати питання, які виникають у їхній практиці, отримувати поради від професіоналів, ознайомитися з різними аспектами обраної спеціальності.

Отже, досліджені види фахових автентичних текстів надають майбутнім інженерам можливість отримувати інформацію з різних джерел, адаптованих до різних рівнів складності та професійних інтересів.

Висновки: Автентичні англійські джерела текстового формату для технічної технічного спрямування варіюються від високоспеціалізованих наукових тем до простих, доступних широкій аудиторії популярно-наукових матеріалів. Для молодих фахівців технічної та інженерної галузей важливо охопити цей широкий спектр, оскільки освітній потенціал фахових текстів сприяє розвитку їхньої професійної іншомовної компетентності, що є важливим аспектом в умовах глобалізації.

Література:

1. Arono A., Nadrah N. Students' Difficulties in Translating English Text. *Journal of Applied Linguistics & Literature*. 2019. P. 88–99.
2. Рейда О., Івлєва К., Гулієва Д. Використання автентичних матеріалів у процесі викладання англійської мови студентам-філологам.

Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка. 2019. Т. 3. № 23. С. 133–138.

3. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. *Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрові стилістичні проблеми*. Вінниця: Нова книга, 2002. 315 с.

Androshchuk K. Authentic English-language sources in text format: types, functions and educational potential engineering students

Summary. The article explores types and functions of professional English-language sources in text format. The author examines various aspects of using such materials in the process of learning English by students of technical higher education institutions and their contribution to the development of linguistic and professional skills of future specialists in technical and engineering fields. Special attention is given to the practical advantages of using authentic texts.

Authentic materials are materials created by native speakers for communicative purposes of other native speakers; they were not originally intended for educational purposes. However, they are highly valuable for education, as individuals studying English can familiarize themselves with original foreign language samples.

By the mode of perception, such materials are divided into auditory, visual, and printed (those that take the form of text: printed on paper or electronic).

Authentic text-format materials for future engineers may include scientific and popular science articles, advertising brochures or technical product catalogs, specialized websites, and professional forums. Each of these types of materials has its own characteristics and applications.

Analyzing scientific articles published in specialized journals creates conditions for expanding students' vocabulary and allows them to keep track of new scientific research in their field.

Popular science articles provide students with material for presentations, and due to their simplified presentation, they can be used for discussions or debates.

Advertising brochures and catalogs introduce future professionals to technical devices and instruments, and by reading advertising texts, students develop skills for professionally presenting their work.

Specialized websites provide access to technical resources, help future engineers stay informed about the latest technologies, navigate English-language websites, and find the necessary information.

Participating in English-speaking specialized forums helps students develop skills for dealing with specific communication situations, enhancing their level of professional foreign language competence. Active participation in forums also allows them to learn from the experience of other professionals, receive specific advice, and solve practical tasks.

Authentic text-format materials can be a valuable resource for the development and education of students in technical higher education institutions.

They not only provide students with in-depth knowledge in their chosen field but also develop reading and understanding skills of professional English texts related to their specialty, enable them to find and analyze information on foreign-language websites, and communicate freely with native speakers on professional forums, collaborate with colleagues from different countries, and constantly improve their qualifications.

Key words: authentic English-language sources, authentic scientific articles, engineering students, academic texts, professional foreign language competence, professional communication.